

A pionírok terén

*A parkban zeng a ringlósínű reggel,
Kergetőzik a gyermek-június benn
Kacarász embergyerekekkel...*

*Roller száguld, száz labda lebben;
A fák között mézes melegben,*

*Köröskörül, mint kócos verebek
Sütkéreznek a kopott öregek.*

*Nyugdíjasok. Ott üldögélnek. Nézik,
Amint a selyem homokba házat
Teremt a gyermeki káprázat...*

*Csillog a szemcse. Cipelik. Töltik;
Kerekednek a tornyocskák, falak.*

*Jaj, ők csak romboltak mindig, földig
Úgy vénültek meg véres ég alatt.*

*Nyugdíjasok. Hát üldögélnek. Nézik,
Amint a selyem homokba házat
Teremt a gyermeki káprázat...*

*S munkát játszik az örök munka most:
Építézt megint, pallért, betonost...*

*Csak ülnek. Túl élten, érdeken;
Öreg kezek a csüggedt térdeken...*

*Dúlt nemzedék. Csak rontott, káromolt
Földje megnyílt, fedél ráomolt.*

*A szájuk sarkán cigaretta lóg
Reszketeg füstöt lihegnek, fakót:
Hajótöröttek, bús fészekhagyók...*

*Fehér fejük előre kókad:
Figyelik a fészekrakókat;
Szemük most olyan, mint a csók!...*

Szobák

Hányat meglaktam: cellát, termet,
Átutazóban és sok éven át;
Zárkát, meg sátrat, odut és vermet,
Barakzugot és bús hotelszobát.

Négyzögletest, meg hosszúkást is,
Pincén, tetőn, fent és alatt,
Lakosztályt és szűklakást is
Erkélyeset, ablaktalant...
Sorsom karámja, kőszívű tanú!
Benn voltam boldog, voltam üldözött.
Bölcső volt, börtön és szülőfalu:
Roppant világ négy fal között.
Szobák, szobák, a botló-élten át:
A szabad égből mindig csak csöpp darab,
Sokszor gyűltem én a sok szobát,
Mint a fegyőrt a krétaképű rab.

S az emlék hogy kifényesíti mind!
Sorakoznak, egymásba nyílnak;
Most minden ajtón bebotlom megint
És mindegyikbe beragyog a nap.

Fiatalok szilvesztére

Éjjél ez is. Oltsd el a villanyt!
Sötétben is jó messze pillant,
Ki előre pillant.

Éjjél ez is. Valami fordul,
Porbul lennénk, hát időnk is porbul
Fogunk közt máma megcsikordul.

Deresre véled, mind deresre,
Keserű, régi szilvesztereste:
Részeges, öreg, szemetes te!...

Mennyi seprője volt a bornak,
Mikor még borba öltük haragunk.
Úgy-e most más kupát faragunk?
Vén aszút belé, ifjúi kornak...

Éjjél ez is. Csak egy cikázat
A végtelenség gombafelhején;
Feszülj a célhoz, máris beérted!
Nézd, poharadból kicsordul a fény!

Mérleg

Lássuk, hogy állsz? Csinálj csak mérleget:
Tőkéd a szív s a passzívád: szavak,
Tűnő időd a kamatos kamat;
A számlakönyvben két vonal alatt
Hányszor leirtad kétes életed...

Szóval hogy állsz? Ahogyan költő állhat,
Mire a vers, a vad nektár lehül
S a káprázat csak zakatol. Fáradt.
Költő hogy állhat?
Csehül.

Deportáció

Nem is búcsúztunk. Egy percet adtak,
Tán annyit se. A rendőr sürgetett,
„Rasch”-ot morgott az álmos SS-eb
S úgy nézett máris, mint egy halottat.

Inget, harisnyát gyűrtem a hátizsákba,
Te ott reszkettél mögöttem. Féltél.
Hallgattunk mind. Nem néztem hátra;
A döglött csendre hurkot font az éjjél.

Pokróc, kulacs, karóra, karszalag...
— Elkészült? — Igen. Also, előre, los!...
Hallják-e benn apámék? Oly ébren alszanak
Mit csörtet hát, ördög beléje,
Géppisztolyával az a martalóc?

Nem is búcsúztunk. Több szó nem esett
S többé nem láttuk egymást mi ketten.
A hideg kulcs jajdult egy éleset
És becsapódott kapunk mögöttem.

Koratavaszi fák

Olyan izgatottan állnak sorban,
Mint szűk időkben inséges vevők:
Kócos asszonyok üres szatyorral
Piacon, meg a bolt előtt.

Rügy-gyermekeknek fény kell ebédre:
Háziasszonyok, sóvárgó anyák
Várnak soványan, készen, égve;
Félelmesen a néma fák...

DEBRECZENI JÓZSEF